

හෝර්ටන්තැන්න ජාතික වන උද්‍යානයේ උරග-උභයජීවීන්

ඇන්ස්ලම් ද සිල්වා

හෝර්ටන්තැන්න ජාතික වන උද්‍යානය යනු, මුහුදු මට්ටමේ සිට මී. 2000-2300 පමණ උසින් පිහිටියා වූ, රටේ උසම තැන්නෙහි පිහිටා තිබෙන, අද්විතීය වන තෘණ භූමි පරිසර පද්ධතියකි. ජාතික විද්‍යාත්මක පදනමේ, ශ්‍රී ලංකා සත්ව විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණයේ කොටසක් වශයෙන්, හෝර්ටන්තැන්න ජාතික වන උද්‍යානයේ සියළුම වෘක්ෂලතාදී වාසස්ථාන වල (7ක) උභයජීවීන්, උරගයින්, ඔවුන්ගේ වාසස්ථාන ආශ්‍රිත පරපෝෂීන් සහ ඔවුන්ගෙන් ඵල්ලවන තර්ජන පිළිබඳව පරීක්ෂණ පවත්වන ලදී. 1997, 1998 සහ 2000 වර්ෂයන්හිදී, හෝර්ටන් තැන්න ක්ෂේත්‍රයෙහි සම්පූර්ණ දින 66ක (පැය 1584) කාලයක් ගත කරන ලදී.

හෝර්ටන්තැන්න ජාතික වන උද්‍යානයේ දිරාපත්වන කුණු රොඩු මත වෙසෙන සතුන්, විශත මත වෙසෙන සතුන් (රටේ ප්‍රථම අධ්‍යයන වලින් එකක්), ජලජ සතුන් (ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඉස්ගෙඩියන් සහ දියකෘතීන්) පිළිබඳ අධ්‍යයනයකට, ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ ක්ෂේත්‍ර තාක්ෂණයන් කීපයක් යොදා ගන්නා ලදී. ශ්‍රී ලංකා සත්ව විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණය කෙරෙන අතර තුරදී, පහත සඳහන් උභයජීවී සහ උරග විශේෂ අප නිරීක්ෂණය කළෙමු. ඔවුන්ගේ වාසස්ථාන උදෙසා වූ කැමැත්ත අනුව, ඔවුන්ව කාණ්ඩ වලට වෙන් කරන ලදී.

1. තෘණ භූමි/වගුරැබිම් විශේෂ -

මැඩියන් - ලංකා වෙල් මැඩියා (Lanka Paddy Field Frog) - *Limnectes greenii*, ලංකා මුව පටු මැඩියා (Sri Lanka narrow-mouth Frog) - *Microhyla zeylanica*, පොර කටු ගස් මැඩියා - *Polypedates eques*, කුදු කන් ගස් මැඩියා - (Microtympanum tree frog) - *Rhacophorus microtympanum* ;

කටුස්සන් ; කළු කොපුල් කටුස්සා - (Black cheek lizard) *Calotes nigrilabris*,

සිකනලුන් ; සුමුදු ලක් හීරලුවා - (Smooth Lanka Skink) *Lankascincus taprabanensis*,

සර්පයින් ; දලව මැඩිල්ලා - (Common roughside) *Aspidura trachyrocta*, සහ ගුරැබියා - (Rat snake) *Ptyas mucosus*

2. තෘණ භූමි/සංක්‍රමණ කලාපය/වන මායිම් විශේෂ -

මැඩියන් - පටල හා මොට හොඹු මැඩියා *Ramanella palmata*, පොර කටු ගස් මැඩියා (Spur tree frog) - *Polypedates eques*, කුදු කන් ගස් මැඩියා - *Rhacophorus microtympanum*,

කටුස්සන් ; කළු කොපුල් කටුස්සා - *Calotes nigrilabris*.

1. වන විශේෂ -

මැඩියන් - වට හොඹු ඇටිකින්නා (round snout pigmi tree frog) - *Philautus femoralis*, ඉරි ඇටිකින්නා (Stripe Pigmi tree frog) - *Philautus leucorhinus*, නිය කටු රහිත ඇටිකින්නා - (Spurless Pigmi tree frog) *Philautus temporalis*, විචල්‍ය ඇටිකින්නා - (Variable Pigmi tree frog) - *Philautus variabilis*, කුදු කන් ගස් මැඩියා - *Rhacophorus microtympanum*, ගොරහැඩි ඇටිකින්නා - *Theloderma schmarida*, සහ විස්තර නොකරන ලද විශේෂ ;

Philautus (Philautus) femoralis (Gunther, 1864), වටහොඹු ඇටිකින්නා. දිග: පි = 20 mm, ගැ = 25 mm. (Photo: WHT) ආවේණික

කටුස්සන් ; කහ මුව අං කටුස්සා - *Ceratophora stoddartii* කඳුකර කුරු කටුස්සා - (Pigmy lizard) - *Cophotis ceylanica* ;

සර්පයින් ; දලව මැඩිල්ලා - (Common roughside) *Aspidura trachyprocta*

4. සියළුම වාසස්ථාන ; කුඳු කන් ගස් මැඩියා - *Rhacophorus microtypanum*

වියන අධ්‍යයන අතරතුරදී, (2000 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා) විවිධ උභයජීවී ආදර්ශ 6ක් අපට හමුවිය. (සමහරක් ඒවා දුර්ලභ වූ අතර, ආදර්ශ 1 ක් හෝ 2 ක් පමණක් හමුවිය.) දැනට භාවිතයේ පවත්නා සුවි භාවිතයෙන් මෙම ආදර්ශ 6 හඳුනාගත නොහැකි විය. එබැවින්, මෙම විශේෂ විද්‍යාවට අළුත් විය හැකිය.

හෝර්ටන්තුන්න ජාතික වන උද්‍යානයේ වෙසෙන උරග උභය ජීවීන්ට මුහුණ පෑමට සිදුවී තිබෙන පහත සඳහන් තර්ජන අප නිරීක්ෂණය කළෙමු.

1. Jungle Crow - කැලෑ කපුටා (*Corvus macrohynchos*) කටුස්සන් මත ආක්‍රමණකාරී වෙමින් ඔවුන් මත යැපීම. මෙම කපුටා මෙම පරිසර පද්ධතියට මැනකදී පැමිණියෙකි.

2. වාහන වලට හසුවන (යටවන) පහත සඳහන් සතුන් අප නිරීක්ෂණය කර තිබේ.

කළු කොපුල් කටුස්සා (*Calotes nigrilabris*), Dallawa maddilla (*Aspidura trachyprocta*), පොර කටු ගස් මැඩියා (*Polypedates eques*) සහ ලේනකු හමුවිය. අඩුම වශයෙන් දිනකට එක් ආදර්ශයක් මත් වාහන වලට යටවෙන බව අපි ගණන් බැලුවෙමු. මේරු බිත්තර සහිත ගර්භණී කටුස්සන් සහ සර්පයින් වාහන වලට යට වී මැරී සිටිනු 6 වරක් අප නිරීක්ෂණය කළෙමු.

3. පොරකටු ගස් මැඩියාගේ (*Polypedates eques*) අධ්‍යවර්මීය පටකය තුළ සෙස්ටෝඩාවන්ගේ (*cestodes*) අධික ව්‍යාප්තිය නිරීක්ෂණය කරන ලදී.

4. පොර කටු ගස් මැඩියා (*Polypedates eques*), ලංකා වෙල් මැඩියා (*Limnonectes*) සහ ලංකා මුව පටු මැඩියා (*Microhyla*) ගේ ඉස්ගෙඩියන්ට ගොදුරු කර ගන්නා දිය කෘමීන් (දිය ගෝනුස්සන්, දිය කුරුමිණියන් සහ දිය පාරුවන්) අප නිරීක්ෂණය කළෙමු. මොවුන් ස්වභාවික විලෝපිකයින් වුවත්, හෝර්ටන්තුන්න ජාතික වන උද්‍යානයේ පොකුණු

වල වෙසෙන සම්පූර්ණ ඉස්ගෙඩි ජනගහනයන්, සම්පූර්ණයෙන්ම මුලිනුපුටා දැමීමේ අවස්ථාවන් නිරීක්ෂණය කරන ලදී.

Microhyla zeylanica Parker and Hill, 1949.
ලංකා මුව පටු මැඩියා
දිග: පි = 17 mm, ගැ = 20 mm. ආවේණික

5. කහමුව අං කටුස්සා (*Ceratophora stoddartii*) සහ සුමුදු ලක් හීරලුවාගේ (*Lankascincus taprobanensis*) වලිග කෙළවර සහ ගාත්‍රා අභිමි වීමේ සීඝ්‍රතාවය, වැඩිදුර පරීක්ෂණ සඳහා අවශ්‍යයි.

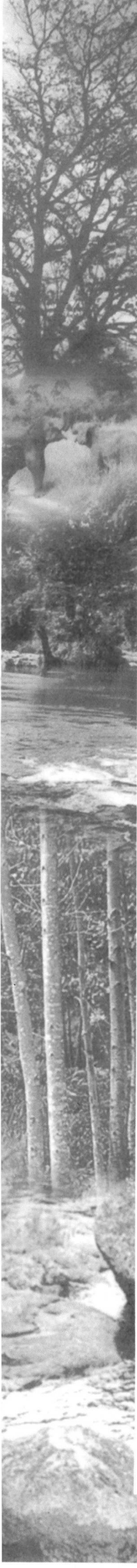

Ceratophora stoddartii
කහමුව අං කටුස්සා
සා. දිග = 200 mm. ආවේණික

නිර්දේශයන් ;

1. දුර්ලභ උභයජීවීන්ගේ, විශේෂයෙන්ම විස්තර නොකරන ලද අයගේ ස්ථානීය සංරක්ෂණ අභිජනන වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
2. උරගයින්ගේ වලිග කෙළවර “අභිමිවීම” සඳහා හේතු නිරීක්ෂණය කිරීම.
3. දිය කෘමීන් ඉස්ගෙඩියන් මත දක්වන විලෝපිකතාවය මෙහෙයවිය යුතුය.

4. කටුස්සන්, සරපයින් සහ මැඩියන් සාමාන්‍යයෙන් නිරතුරුවම ගැවසෙන ස්ථානවල, මාර්ග අනතුරු අඩුකිරීම සඳහා මාර්ග බාධක ඉදිකිරීම.
5. හෝර්ටන්තැන්න ජාතික වන උද්‍යානයේදී සෙස්ටෝඩාවන් (cestode) පිළිබඳව පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ පොරකටු ගස් මැඩ් (polypedates eques) ජනගහනයට ඔවුන්ගෙන් සිදුවන බලපෑම විශ්ලේෂණය කිරීම.
6. කපුටු ජනගහනය ඉවත්කිරීම.

හෝර්ටන්තැන්න ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතා සුවිශේෂවූත් වැදගත්වූත් පරිසර පද්ධතියකි. ශ්‍රී ලංකාවේ සත්ත්ව විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණයන් මෙම ඉහල කඳුකර වලාකුල් වනාන්තරවල තවමත් හඳුනා නොගත් විස්තර නො කෙරුණාවූ කොඳු නාරටිය සහිත සතුන් බහුලව සිටින බව පෙන්වාදී ඇත. තවද මෙම සතුන්හට මුහුණපාන්නට සිදුවී ඇති ඇතැම් තර්ජනයන්ද එම සමීක්ෂණය මගින් පෙන්වා දී ඇත. මෙම නිසා කඩිනම් සංරක්ෂණ වැඩපිළිවෙලක් ආරම්භ කර ඉහත පරිසර පද්ධතියේ සතුන් ආරක්ෂා කරගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.